

Republika e Kosovës-Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria-Vlada-Government
Ministria e Tregtisë dhe Industrisë-Ministarstvo Trgovine i Industrije-Ministry of Trade and Industry

TRGOVINSKE RAZMENE 2014

Mart 2015

Pripremila je:

Merita Fetahu, analitičarka trgovine

U ovom izveštaju, izvor podataka za spoljni sektor na Kosovu je Agencija za Statistiku Kosova .
Predstavljeni podaci u ovom izveštaju obuhvata ukupni izvoz i uvoza na Kosovu.

Sve 2014 podaci su preliminarni.

Ministarstvo Trgovine

i Industrije

Muharrem Fejza.
p.n. Lagjja e Spitalit
10 000 Prishtina
Republika e Kosovës

Mart 2015

Sadržina

- Razvoj spolnje trgovine Kosova
- Trgovinski bilans robe
- Indeks trgovinskih zavisnosti
- Indeks izvoza
- Spoljna trgovina Kosova, prema destinacije
- Trgovina Kosova sa zemljama EU
- Trgovina Kosova sa zemljama CEFTE
- Trgovina Kosova sa ostalom deo sveta
- Struktura izvoza
- Struktura uvoza

Slike:

- Slika.1: Trgovinski bilans robe
- Slika.2: Indeks trgovinskih zavisnosti
- Slika.3: Indeks izvoza
- Slika. 4: Trgovinski bilans sa zemljama EU
- Slika 5: Trgovinski bilans sa zemljama CEFTE
- Slika 6: Zemlje sa višem učestvovanja kupnih izvoza ,%
- Slika 7: Zemlje sa višem učestvoვნja ukupnih uvoza, %

Tabela:

- Tabela. 1: Trgovina prema grup-mestima, %
- Tabela. 2: Izvozi Kosova u zemljama EU
- Tabela. 3: Uvozi Kosova iz zemle EU
- Tabela. 4: Izvozi Kosova u zemljama CEFTE
- Tabela. 5: Uvozi Kosova iz zemlje CEFTE
- Tabela. 6: Izvozi Kosova u ostatku deo sveta – glavni partneri

- Tabela. 7: Uvozi Kosova u ostatku deo sveta – glavni partneri
- Tabela 8: Glavni trgovinski partneri Kosova – izvozi, uvozi, trgovinski bilans
- Tabela. 9: Izvozi prema poljoprivredni'prehrambeni grupa proizvoda
- Tabela. 10: Top 10 izvoznih proizvoda u nivo ukupnih izvoza
- Tabela. 11: Top 10 uvznih proizvoda u nivo ukupnih uvoza,
- Tabela. 12: Izvozi prema sekcije za 2013'2014godine
- Tabela.13: Uvozi prema sekcije za 2013 – 2014 godine

Uvod

Izveštaj "Trgovinska razmena za 2014" je godišnji izveštaj, koji odražava trendove i analizu ključnih indikatora spoljno'trgovinskih pokazatelja na Kosovu, kao i potencijalne domaće proizvođače za izvoz na regionalnom i međunarodnom nivou.

Dakle, trendovi spoljne trgovine daju jasnu sliku o stepenu ekonomskog razvoja i za analizu performansi i obima spoljne trgovine ima poseban značaj.

Tabele i grafikoni predstavljeni pokazuju trendove razvoja trgovinske razmene , njenoj strukturi, u zavisnosti od domaćeg snabdevanja tržišta, kvalitet i asortiman robe itd.

Spoljnotrgovinski razvoj na Kosovu

Posle dugog perioda krize, kosovsko društvo i dalje suočava sa brojnim problemima i teškoćama za pridružavanje u međunarodnog razvoja, posebno u ekonomskoj sferi. Prema tome, pitanja vezana za spoljnu trgovinu Kosova, komercijalne ili opšta situacija daje pregled o trenutnoj ekonomskoj situaciji, u nivou ekonomskog razvoja, koji izražavaju trgovinskih pokazatelja strane, i za analizu učinka i spoljnotrgovinska robna razmena otkriva činjeničnog stanja lokalne proizvodnim sektorima.

U sektoru robe, spoljnotrgovinski bilans je negativan iz godine u godinu. Prepreke u razvoju spoljnog sektora, kao kolapsa u privatnom sektoru nakon rata, privatizacije, strane direktne investicije, performanse kosovskih preduzeća, pravni okvir idr., su uzroci koji su uticali negativno u državni sektor izvoza.

Uzimajući u obzir spoljnotrgovinski sektor je poseban značaj u ekonomskom razvoju, trgovinska politika je jedna od glavnih instrumenata opšte ekonomske politike.

Trgovinski bilans robe

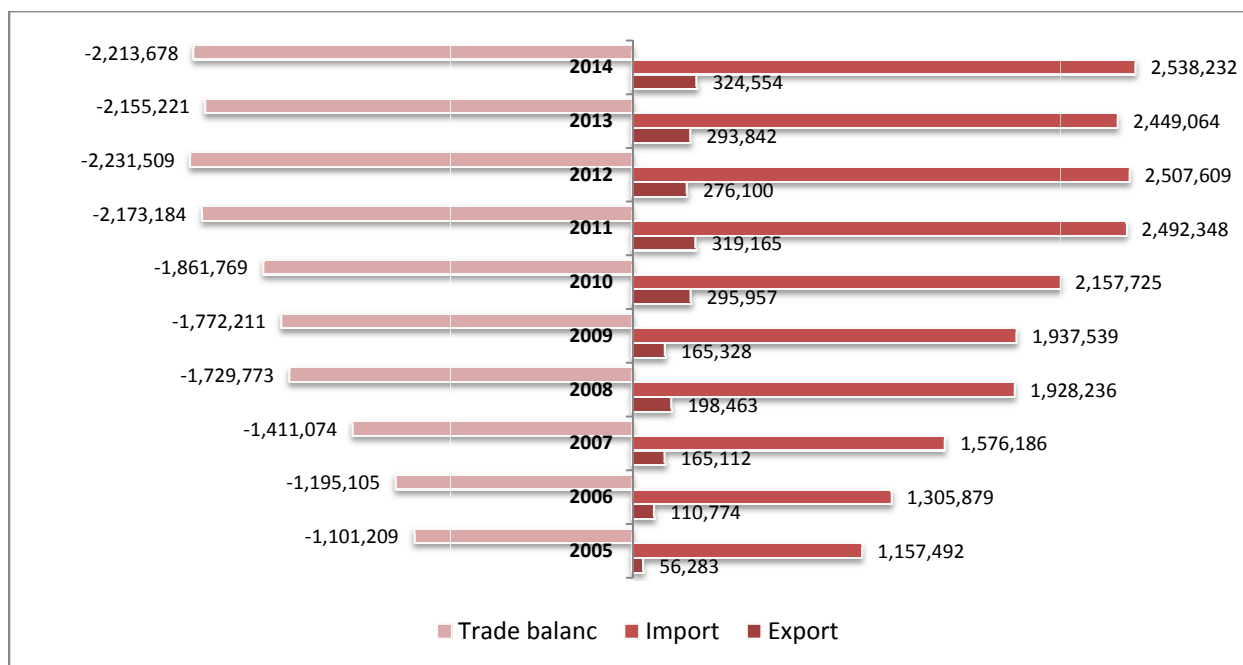
Tokom 2014 godine, na Kosovu trgovinski bilans karakteriše kao visoki trgovinski deficit. Spoljnotrgovinski bilans Kosova iznosilo je preko 2.8 milijardi evra, što pokazuje da je veća nego u istom periodu prethodne godine za 4%.

Izvoz robe u vrednosti od 324 miliona evra, što čini povećanje od 10% duž cele godine, 13

S druge strane, uvoz robe u 2014, vrede 2,5 milijardi dolara, što čini sporijim tempom od prosečnog rasta u poslednjih nekoliko godina, takođe u porastu 3,6 od sto. Doprinos izvoza obima trgovine je gotovo na istom nivou, uprkos blagom povećanju 2014. odnos pokrivenosti uvoza izvozom, u prethodnim godinama iznosio 12 % ('13) i 12,8 % u 2014 godini.

Konkretno iz Slike 1. može se videti da se Kosova ima viši trgovinski deficit u robe, sa neprekidnom proširenjem, koji je učinio da se Kosova imati negativni bilans (pogled. Slika1).

Slika 1: Trgovinski bilans robe (u '000 euro)

Kosovski izvoz je znatno porastao od '06, ali sa smanjenjem '09 i '12 . Dakle, u '09 izvoz opao (16,6 % u odnosu na '08) zbog ekonomske krize u '09. Dok zemlje u razvoju u svetu su manje pogođene globalnom finansijskom krizom nego razvijene zemlje, ali i mnogim zemljama, uključujući i Kosovo , bilo je nemoguće da bude imun na ovu krizu, dakle suočeni sa padom tražnje za plasiranje proizvodi na inostranom tržištu.

Prema tome, globalna ekonomska kriza dovela je do smanjenja tražnje i nižih cena na međunarodnim tržištima, što je uticalo na spoljnu trgovinu Kosova. Cene koji je opao, uglavnom su: metali, goriva i hrane, kategorije koje čine značajnu ulogu u spoljnoj trgovini Kosova.

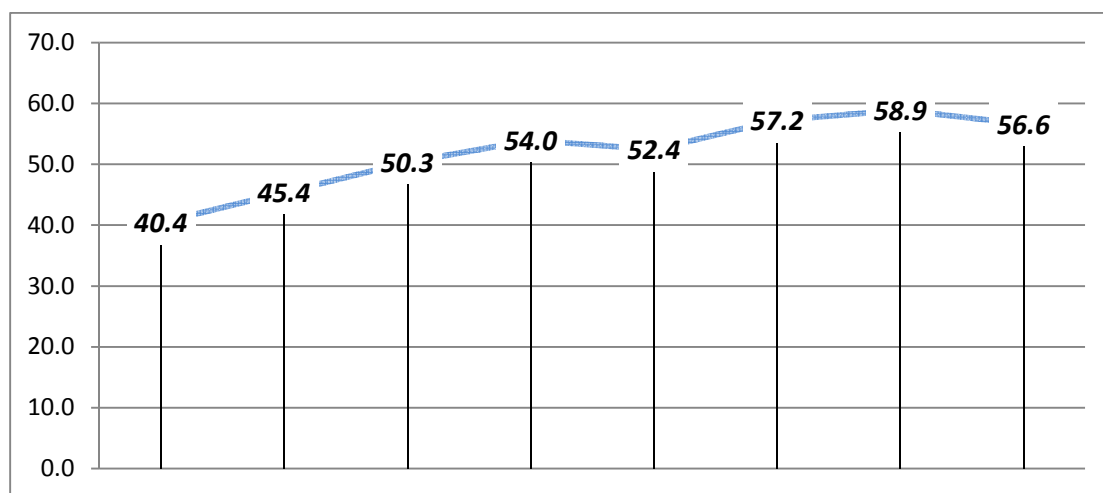
Indeks trgovinskih zavisnosti

Ovaj indeks mjeri međunarodnu trgovinu sa ukupnom vrednošću proizvodnje (bruto domaćeg proizvoda), inače se zove otvorenost iz indeksa daje pregled nivoa otvoren lokalnog do međunarodnoj trgovini.

Tabela ispod Slike 2. pokazuje da je kontinuirani rast trgovine između Kosova i drugih zemalja, odnosno povećanje uvoza i izvoza uticao na stepen otvorenosti koja raste u poslednjih nekoliko godina (od 40,4 odsto u je u 2005 godini na 57,2 odsto u 2010 godini, 58,9 odsto u 2011 i 56,6 odsto u 2012 godini). Međutim, pokrivenost uvoza izvozom je i dalje na relativno niskom (12,8 odsto u 2014godini), da postoji nivo promene mnogo u odnosu na prethodnu godinu.

$$\frac{\sum_s X_{ds} + \sum_s M_{sd}}{GDP_d} \times 100$$

Slika2: Trgovinski indeks zaviznosti, %

Indeks izvoza

Pokazuje stepen podrške domaćih proizvođača na stranim tržištima, koja meri udeo izvoza u bruto domaćem proizvodu (BDP). To je slično indeksu komercijalnog zavisnosti, ali može biti dobar pokazatelj osetljivosti na određene vrste eksternih šokova (npr., promena izvoznih cijena zbog promena cena ili promene na međunarodnom tržištu deviznog kursa) .

Izveštaj izvoza prema BPV, se određuje kao:

$$\frac{\sum_s X_{ds}}{GDP_d} \times 100$$

Slika 3: Indeks izvoza

Spoljna trgovina kosova prema destinacije

Kosova uvozi u preko 130 zemalja širom sveta, a proizvodi proizvedeni na Kosovu, su dostigli tržišta više od 60 zemalja.

Trgovina sa zemljama EU i zemljama koje učestvuju u regionu CEFTE, predstavlja najvažnije trgovinske razmene Kosova, sa oko 71 % svih spoljne trgovine.

Tabela 1. Trgovina prema grup-zemljama %

Grup Zemlje	EXS/ IMP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
EU	Eksporti	41.7	29.3	38.8	38.2	42.6	47.8	43.1	44.5	43.0	38.4	39.4	30.2
	Importi	28.4	39.9	38.0	34.8	35.2	36.2	39.0	38.3	38.0	38.7	41.3	42.6
CEFTA	Eksporti	51.3	41.6	53.0	46.7	41.3	30.9	32.3	23.5	26.0	36.8	36.4	39.2
	Importi	45.6	34.7	38.0	41.1	36.7	37.5	35.7	37.0	35.0	33.7	30.6	28.4
Ostale	Eksporti	7.0	29.1	8.2	15.1	16.1	21.3	25.2	32.0	31.0	24.8	24.1	30.6
	Importi	26.0	25.4	24.0	24.1	28.1	26.2	25.0	24.5	27.0	27.6	28.1	29.0

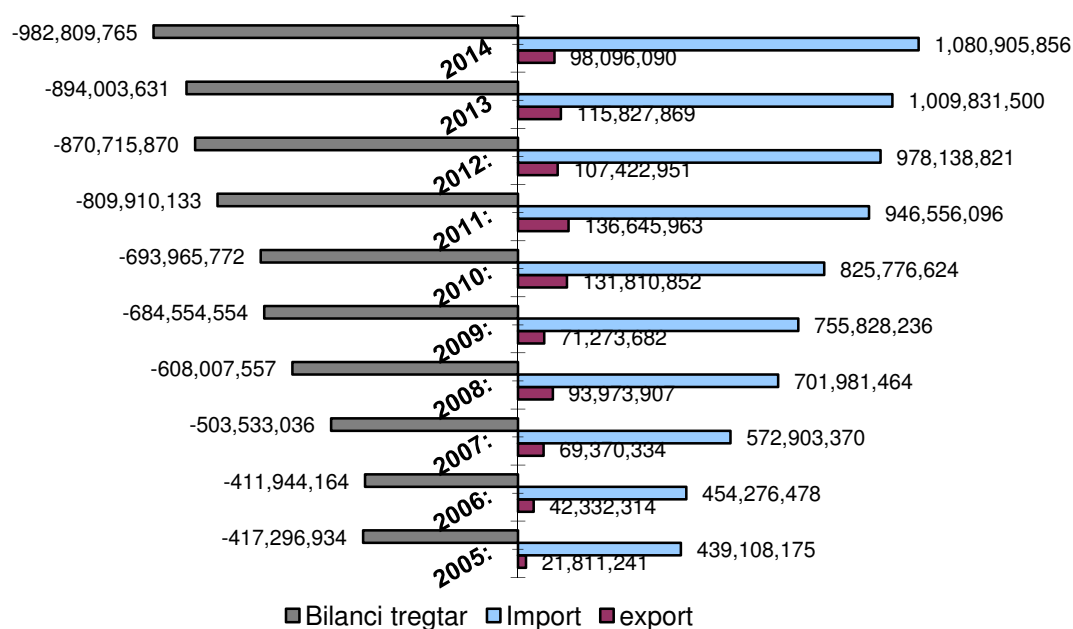
Izvor: Agencija za Statistike Kosova, izračunost MTI

Statistički podaci pokazuju da Kosova uglavnom trguje sa dveju grupe zemlje, odnosno zemlje Evropske Zajednice i zemlje CEFTE.

Trgovina sa zemljama EU

Kosova, u smislu spoljne trgovine, kao najvažnijeg trgovinskog partnera u poslednjih nekoliko godina ima zemlja EU u oba uvoz i izvoz ili bolje reći u spoljnotrgovinskom prometu. Od toga, 46 % od trgovinskoj razmeni Kosova tokom '14 godine ostvaren je sa zemljama EU. Više od 30 % od ukupnog izvoza zemlje su predodređeni da EU. Takođe, uvoz iz zemlja EU koje pokrivaju većinu u ukupnom uvozu Kosova sa učešćem od 42 % (2014) .

Slika 4: Trgovinski bilans sa zemljama EU

Izvor: Statistička Agencija Kosova

Rast izvoza je bio brz, tako da u godinama '07 i '08 rast izvoza bio je neobično velika u poređenju sa prethodnim godinama od 42,3 miliona / € miliona koliko je bilo u '06 do 69,3 miliona / € 93,9 odnosno '07 / u '08. Međutim, uticaj finansijske krize izazvao iznenadni pad, dok je izvoz u EU nije nastavio u '09. Što se tiče uvoza, godina na rast godine konstantno bio. Uprkos nekim pozitivnim indikacija u pogledu izvoznih rezultata, negativan trgovinski bilans Kosova sa EU je stalno proširio, i dostiže više od 900 miliona evra (vidi grafikon 4).

Dakle, u 2014 godini, uvoz robe iz zemalja EU su oko 1 milijardu evra ili 42,5% ukupnih uvoza. Kosovska roba izvozi u zemlje EU destinacije u iznosu oed 98 miliona eura, odnosno 30,2% od ukupnog izvoza, smanjen je za 17% (ne računajući izvoz u Hrvatsku za '13 godine).

Tabela 2: Izvozi Kosova sa zemljama EU (u '000 euro)

Year	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
PartnerC										
AUSTRIA	1,017	1,211	2,005	2,072	1,978	5,670	5,711	4,425	6,327	6,416
BELGIUM	19	17	5,587	28,113	5,176	11,455	5,085	473	807	716
BULGARIA	970	13,506	10,005	2,632	2,709	6,765	936	1,829	1,026	3,820
CYPRUS	0	0	0	2,623	117	27	224	0	5,971	1,748
CZECH REPUBLIC	0	356	159	1,127	463	297	168	422	492	2,524
GERMANY	5,965	3,952	16,190	7,205	7,563	15,587	24,144	14,995	10,985	11,339
DENMARK	142	44	94	53	75	44	52	161	74	320
ESTONIA	0	0	0	14	0	0	0	0	0	120
SPAIN	0	49	114	196	51	49	57	631	342	824
FINLAND	122	55	167	99	1	10	29	54	11	3
FRANCE	515	232	145	247	639	1,084	1,305	1,852	1,455	1,194
UNITED KINGDOM	72	62	154	173	249	681	1,343	2,194	2,131	1,314
GREECE	5,522	3,914	8,400	10,851	240	222	194	331	791	930
HUNGARY	92	18	112	105	396	29	89	118	233	118
IRELAND	3	20	48	10	3	6	7	0	5	36
ITALY	5,668	12,654	9,672	25,485	46,218	80,193	83,924	71,351	74,363	49,660
LITHUANIA	2	4	0	0	1	0	4	0	0	2,547
LUXEMBOURG	0	0	0	0	0	0	8	0	35	102

LATVIA	2	8	2	4	10	5	17	5	0	0
MALTA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NETHERLANDS	124	1,128	2,413	1,888	1,506	1,017	2,923	1,424	2,382	2,147
POLAND	102	281	121	102	53	150	650	737	3,870	5,782
PORTUGAL	0	2	0	0	0	8	20	301	0	10
ROMANIA	190	224	1,142	42	232	272	987	1,265	442	685
SWEDEN	18	43	8,155	4,389	322	1,116	365	264	615	992
SLOVENIA	1,231	4,515	4,290	6,304	2,882	6,203	6,001	1,417	1,434	620
SLOVAKIA	34	36	395	241	391	920	2,405	3,175	2,037	1,766
CROATIA										2,366
<u>TOTAL EU</u>	<u>21,811</u>	<u>42,332</u>	<u>69,370</u>	<u>93,974</u>	<u>71,274</u>	<u>131,811</u>	<u>136,646</u>	<u>107,423</u>	<u>115,828</u>	<u>98,096</u>

Izvor: Statistička Agencija Kosova

Iz navedne tabele izgleda da se Italija i Njemačka su glavne destinacije za Kosovske izvoze.

Tabela 3: Uvozi na Kosovu iz zemljama EU (u '000 euro)

Year	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
PartnerC										
AUSTRIA	20,719	23,539	26,842	30,953	38,915	33,126	38,669	34,073	36,858	36,743
BBELGIUM	4,646	4,733	6,012	7,223	6,106	6,394	8,656	8,869	9,290	6,677
BULGARIA	37,791	58,498	42,008	53,824	44,500	35,211	50,541	39,125	44,515	47,242
CYPRUS	757	680	570	1,269	1,164	841	948	2,279	603	978
CZECH REPUBLIC	8,710	11,491	11,390	15,365	17,054	20,707	19,323	19,134	16,574	17,902
GERMANY	123,763	122,652	155,031	196,627	246,170	280,617	293,441	304,195	252,594	273,029
DENMARK	1,730	1,806	3,751	6,194	3,418	2,624	3,545	3,016	3,068	3,029
ESTONIA	24	89	92	133	65	22	10	266	163	255
SPAIN	11,741	9,391	9,604	9,351	11,780	15,504	17,914	18,438	21,267	21,837
FINLAND	396	386	923	435	1,346	655	1,401	2,369	980	1,188
FRANCE	19,468	15,834	25,007	37,505	27,167	33,635	34,755	24,077	26,846	29,208
UNITED KINGDOM	7,478	6,378	9,502	12,580	14,153	13,457	17,084	13,630	13,209	13,580
GREECE	44,027	37,614	63,737	81,403	79,108	96,267	103,179	109,188	145,546	137,551
HUNGARY	16,233	20,011	25,537	37,694	27,046	28,950	35,020	27,665	28,236	24,878
IRELAND	1,424	1,661	2,231	2,157	3,254	3,097	2,010	1,979	2,103	2,003
ITALY	49,555	52,461	57,678	74,385	87,972	100,603	159,444	213,469	228,519	202,866
LITHUANIA	257	333	184	185	313	480	742	756	1,357	2,100

LUXEMBOURG	308	127	94	91	202	114	51	89	134	118
LATVIA	169	56	34	133	200	218	189	240	244	217
MALTA	44	7	0	4	23	33	1,393	570	124	74
NETHERLANDS	7,814	6,986	9,711	20,112	30,927	14,876	18,195	21,261	38,831	27,245
POLAND	14,836	13,796	14,067	22,223	24,215	39,876	32,963	30,970	36,595	55,820
PORTUGAL	151	514	173	337	422	1,407	809	788	919	1,244
ROMANIA	7,132	4,443	30,261	6,788	9,494	17,347	19,936	18,717	24,692	27,982
SWEDEN	2,455	2,353	12,387	11,089	9,252	8,286	9,049	8,444	7,734	9,652
SLOVENIA	54,998	56,001	62,420	66,762	66,378	65,738	71,614	68,385	61,314	66,708
SLOVAKIA	2,484	2,434	3,658	7,159	5,185	5,693	5,676	6,149	7,513	7,839
CROATIA										62,945
<u>TOTAL EU - 27</u>	<u>439,108</u>	<u>454,276</u>	<u>572,903</u>	<u>701,981</u>	<u>755,828</u>	<u>825,777</u>	<u>946,556</u>	<u>978,139</u>	<u>1,009,832</u>	<u>1,080,906</u>

Tabela 3, prikazuje uvoz EU sa Kosova, situacija se ne menja mnogo. U tom smislu, glavni spoljnotrgovinski partneri Kosova u uvozu iz '05 godine do '14 i dalje su Italija i Nemačka. Međutim, statistički podaci predstavljeni u tabeli pokazuje da druge zemlje, od kojih kosovski uvoz Grčke i Slovenije. Takođe je značajno napomenuti da u ovoj tabeli da biste saznali koji je na kraju Kosova uvozi u izvesnoj meri od strane svih država članica EU, osim pomenutih zemalja (sa posebnim osvrtom na Bugarsku, Austriju i Francusku, u poređenju sa drugima).

U zaključku, očigledno je da ključni trgovinski partneri Kosova u grupi zemalja Evropske Unije u izvozu, kao i uvoz su Italija i Nemačka.

Trgovina sa zemljama CEFTE**Tabela 4: Izvozi Kosova sa zemljama CEFTE (u '000 euro)**

Year	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Partner										
ALBANIA	5,785	12,645	20,799	21,113	26,182	30,841	34,566	40,180	43,774	44,016
BOSNIA AND HERZEGOVINA	3,411	5,126	5,287	5,919	1,206	1,847	612	1,974	2,812	3,807
MOLDOVA,	0	0	0	1	9	12	10	11	4	7
MONTENEGRO	743	2,207	2,913	3,770	3,084	3,920	6,988	16,759	17,310	16,070
MACEDONIA	10,828	9,734	17,385	20,046	17,355	26,308	30,949	26,376	26,139	35,948
SERBIA	8,158	20,910	19,280	9,893	3,504	3,941	7,198	14,968	14,463	27,296
CROATIA	928	1,123	1,837	793	2,151	2,744	2,794	2,359	2,594	
TOTAL CEFTA	29,853	51,745	67,500	61,536	53,491	69,612	83,117	102,627	107,097	127,143

Izvor: Statistička Agencija Kosova

U gornjoj tabeli, brojke pokazuju kosovski izvoz u zemlje CEFTA za period 2005-2014, vidimo da je više atraktivni partneri u zemljama CEFTA su Albanija i Makedonija. S druge strane, Srbija je u 2006 i 2007 godini, bio je jedan od glavnih partnera u pogledu izvoza, međutim, od 2008 godine, pokazuje značajan pad izvoza u Srbiju. Ova promena je uglavnom zbog političkih razloga, s obzirom da je u 2008 godini, Kosova je proglasilo svoju nezavisnost, a samim tim politički i ekonomski odnosi između dve zemlje su pogoršalo i dalje.

Izvoz u zemlje CEFTA učesnica dostigao vrednost od 127 miliona evra, što je pove;anje od 21,7% , odnosno 39,1 % od ukupnog izvoza na Kosovu.

U međuvremenu, uvoz robe iz zemalja CEFTA u toku 2014 godine, iznosila je 720 miliona evra, uključujući i 28,4% u nivou ukupnog uvoza.

Tabela 5: Uvozi na Kosovu iz zemlje CEFTE (u '000 euro)

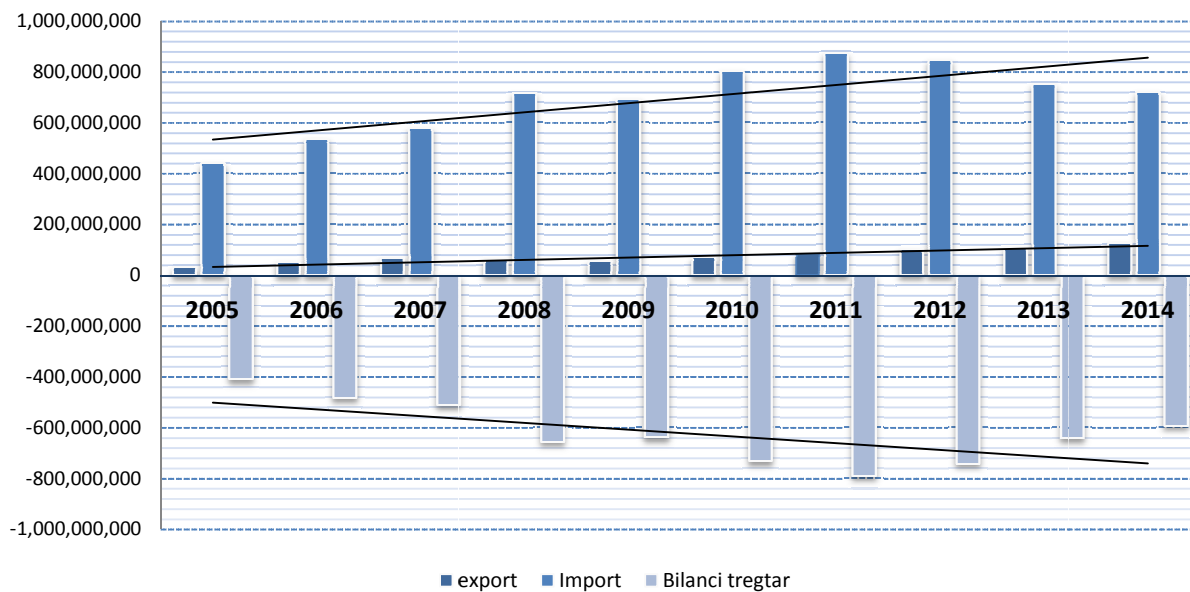
Year	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Partner										
ALBANIA	18,093	23,108	35,262	59,632	58,385	69,714	96,400	110,528	110,597	133,700
BOSNIA AND HERZEGOVINA	18,450	18,465	29,838	38,747	59,742	82,986	79,835	85,309	83,531	64,793
MOLDOVA	19	77	30	118	24	50	559	183	430	138
MONTENEGRO	6,411	17,800	15,063	13,789	13,059	11,454	12,232	10,510	11,387	13,848
MACEDONIA,	220,148	257,754	237,895	346,536	292,012	319,313	365,961	287,739	185,020	139,612
SERBIA	152,257	191,053	222,534	208,951	211,133	260,471	254,917	278,388	285,356	368,237
CROATIA	24,975	28,074	38,982	49,985	58,584	58,542	64,063	72,012	73,331	
TOTAL CEFTA	440,352	536,331	579,604	717,759	692,939	802,530	873,967	844,669	749,651	720,328

Izvor: Statistička Agencija Kosova

Pregled uvoza Kosova sa zemljama CEFTA, razumljivo je da su glavni trgovinski partneri su Srbija (čini 51% uvoza Kosova iz zemalja CEFTA samo za '14) i Makedonija (sa 19,4% uvoza na Kosovu od zemljama CEFTE '14) zatim Albanije, Bosne i Hercegovine. Crna Gora je manje povoljna destinacija uvoza za Kosovu.

Stoga, od ove dve tabele možemo smatrati da su najvažniji trgovinski partneri Kosova (koji se odnosi na zemlje koje pripadaju sporazuma CEFTA), kako u pogledu izvoza i uvoza su Makedonija, Albanija i Srbija.

Slika 5: Trgovinski bilans sa zemljama CEFTE

Trgovina Kosova sa ostatkom deo sveta**Tabela 6: Izvozi Kosova sa ostalom deo sveta – glavni partneri (u '000 euro)**

Godina/ Mesto	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Turska	1,041	1,668	2,660	3,044	6,512	9,357	7,831	11,380	7,393	10,365
Švajcarska	681	7,047	12,937	7,380	10,510	17,786	17,611	15,132	7,155	10,038
Kina	0	0	0	31	1,595	14,779	28,268	3,266	1,290	42,152
Indija	0	0	3,141	24,089	15,528	44,895	15,482	22,889	28,953	27,425

Izvor: Statistička Agencija Kosova

Gornja tabela pokazuje da se izvoz Kosova u ostalim zemljama sveta je ostao. Kao rezultat toga iznosa koji su predstavljeni u tabeli u pogledu izvoza, ključni trgovinski partneri Kosova od 2014 godine su Kina, Indija i Turska. Važno je napomenuti da, dok Turska i Švajcarska su poslovni partneri Kosova od 2006 pa nadalje, da je isti slučaj je sa Indijom i Kinom. Tek nakon 2008 godine, ove zemlje postale važne destinacije za izvoz na Kosovu. Posle 2008 godine, Indija je bila značajan trgovinski partner Kosova sa značajnim povećanjem.

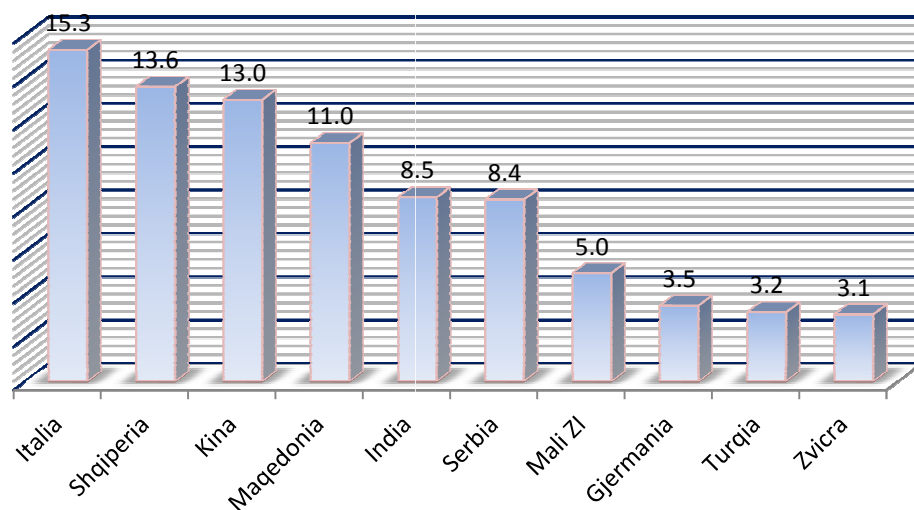
Kina je postala najvažniji trgovinski partner listi četvrti na tabeli (u 2011 godini Kosova je izvezena u Kinu ukupno 28.2 miliona evra), situacija se promenila u 2012, vrednost izvezena robe je za 3.2 miliona evra, odnosno 1.2 mil / € u 2013 godini, ali sa ekstremnom povećanje 42.1mil / euro 2014 godine.

Tabela 7: Uvozi Kosova sa ostalim zemlje sveta – glavni partneri (u'000 euro)

Godina Mesto	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Turska	85,375	97,075	101,827	128,249	141,545	150,360	184,452	199,881	204,922	238,267
Švajcarska	18,415	22,800	28,222	32,441	21,949	20,981	22,194	22,664	21,020	30,184
Kina	54,864	74,655	104,951	121,059	128,318	135,406	170,285	159,904	179,589	204,934
SAD	17,693	11,555	14,698	23,610	26,703	35,311	42,847	46,916	52,152	62,713
Brazil	16,840	18,578	30,282	43,499	37,888	27,188	40,925	41,791	45,756	39,546

Izvor: Statistička Agencija Kosova

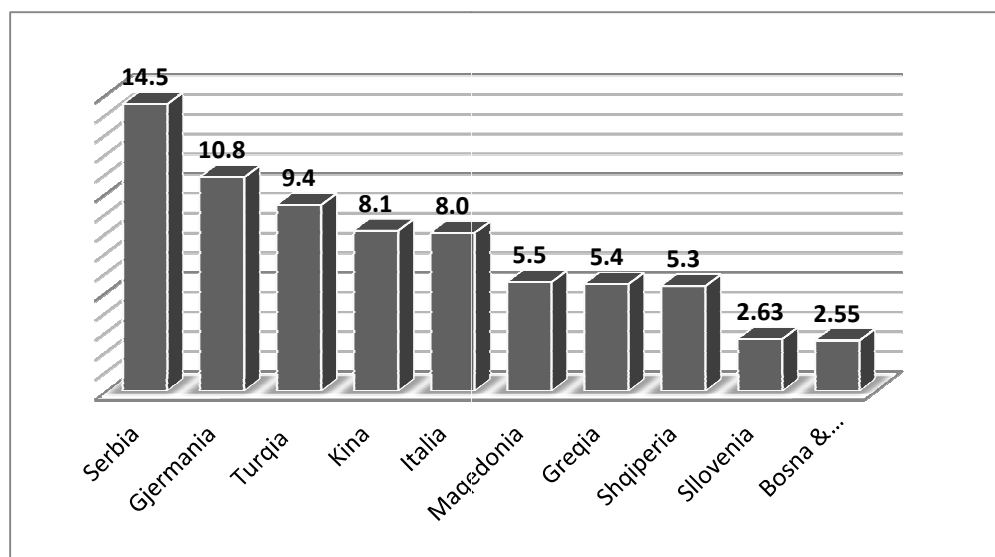
S druge strane, u (Tabela 7) su prikazani ključne partnere za uvoz na Kosovu iz ostatka sveta. U tom smislu, od 2005 do 2014 godine, sa dva važnih partnera na uvoz su Turska i Kina. Turska u tom pogledu, radne ploče (na Kosovu uvoze iz Turske u 2014 godini, u iznosu od 238 miliona evra), a zatim Kine. Drugi značajni trgovinski partneri, na osnovu uvoza kao što je prikazano u tabeli su: SAD, Brazil i Švajcarska.

Slika 6: Zemlje sa najvećim učešćem u ukupnom izvozu, % (2014)

Napomena : 84.6 % ukupnog izvoza robe na Kosovu su predodređeni da zemlje na slici.

Naj atraktivno mesto za izvoz Kosova ostaje Italia sa 15.3% učešće u opšteg izvoza, zatim Albanija sa 13.6%, Kina sa 13%, Makedonija 11 % idr. Treba spominjati da se u zadnje tri godine Crna Gora je ušla u top 10 mestima sa najvećom izvozom kosovske robe.

Slika 7: Zemlje sa većim učešćem u ukupnom uvozu , % (2014)

Napomena: 72% uvoza robe iz zemalja prikazanih na Slici 7

Slika 7, razumljivo je da se glavni partner uvozu za 2014, je Srbija (14,5 % udeo u ukupnom uvozu Kosova), zatim slede Nemačka (10,8 %). Ostali trgovinski partneri u uvozu bile značajne, Turska, Kina, Italija, Makedonija, idr (vidi Sliku 7).

Tabela 8: Glavni trgovinski partneri Kosova – izvozi, uvozi, trgovinski bilans / 2014

Partneri	Izvozi		Uvozi		Trgovinski bilans	
Trgovinski partner	Vrednost euro)	u Učešće (%)	Vrednost('00u euro)	Učešće (%)	Vrednost('000 euro)	Učešće (%)
EU	98,096	30.2	1,080,906	42.5	-982,810	44.4
CEFTA	127,143	39.1	720,328	28.4	-593,185	26.8
EFTA	10,081	3.1	32,446	1.3	-22,365	1.0
KINA	42,152	13	204,934	8.1	-162,782	7.4
INDIA	27,425	8.5	9,445	0.4	17,980	-0.8
US	500	0.2	62,713	2.5	-62,213	2.8
BRAZIL	0	0	39,546	1.6	-39,546	1.8
Ostali deo	19,157	5.9	387,914	15.3	-368,757	16.7
Total	324,554	100	2,538,232	100	-2,213,678	100.0

STRUKTURA SPOLNJE TRGOVINE

Struktura izvoza

Statističke analize za spolnju trgovinu upućivano prema grup-robama ili prema usklađenog sistema, daju nam jedni jasni pogled za strukturu izvoza, koja je bila:

Grupa prehrambeni proizvoda - Tokom 2014 godine, u odnosu na prethodnu godinu, izvoz za ulazak u grupu poljoprivrednih proizvoda - stoku i prehrambenu industriju povećano za 12,7 %, a račun za 12 % od ukupnog izvoza. Vrednost robe izvezena na ovoj grupi proizvoda je 39.3 miliona evra.

Tabela 9: Izvozi prema grupi poljoprivredni-prehrambeni proizvoda, u 000€

Sekcije prema usklađenoj sistema (HS)	2013	2014	Usklađena diferencija	↓↑%, 2014/13
Živa životinja, proizvodi životinsko poreklo	156	309	153	98.4
	15,408	18,550	3,141	20.4
Biljni proizvodi				
Masnoće	46	19	-26	-57.6
	19,337	20,494	1,157	6.0
Opšta hrana piće i duvan				

Gornja tabela pokazuje da biljni proizvodi i pripremljene hrane, pića su glavna kategorija izvoza prehrambenih proizvoda, dakle taj rast obećava pozitivan trend.

Tako, upoređivanjem prave pokazatelje trgovine, pokazuje da smo u sektoru hrane i pića ove godine imati rast od 6 % od vrednosti izvoza, u odnosu na '13 i biljnih proizvoda 20,4 % .

Grupa industrijskih neprehrambenih proizvoda

Izvoz industrijskih neprehrambenih proizvoda za 2014 , što je rezultiralo rastom od 10 % , vrednost industrijskih proizvoda izvozi u sastavu ne- hrane tokom ovog perioda bio je 285 miliona evra.

Kosovski izvoz u ovim kategorijama robe i dalje ima najveću učešće u izvozu, uključujući i 88 odsto ukupnog izvoza.

Čak i tokom ove godine izvoz sirove bazni metali i minerali su pokriveni 65% izvoza u ukupnom nivou.

Međutim, osnovnih metala je i dalje glavna tačka kosovskog izvoza.

Takođe, iako sa manje uticaja na izvoz, mogućnost povećanja proizvodnje u sektoru tekstila i optimistički veš stavke, za više detalja vidi tabelu 13.

Tabela10: Top 10 izvoznih proizvoda na nivo opštih izvoza (HS-6)

Kodeks robe	Imenovanje proizvoda	2013	2014	Razlika	↑↓%
720260	Ferro – nikel	88,402,350	107,310,570	18,908,220	21.4
720449	Obojeni metali i otpad i šipke od gvožđa ili čelika	20,084,114	21,735,519	1,651,405	8.2
271600	Električna energija	21,820,972	16,028,771	-5,792,201	-26.5
260700	Ruda i koncentrat olova	15,195,630	14,003,805	-1,191,824	-7.8
260800	Ruda i koncentrat olova	5,069,753	8,588,826	3,519,073	69.4
740400	Ostaci i otpaci bakra:	10,049,319	8,568,042	-1,481,278	-14.7
551110	Od sintetičkih rezanih vlakana, koji sadrže po masi 85 % ili više takvih vlakana	7,580,888	8,168,713	587,826	7.8
760200	Ostaci i otpaci alumina:	5,743,752	6,527,196	783,443	13.6
110100	Pšenično brašno i brašno miselina:	8,420,856	6,499,682	-1,921,175	-22.8
730690	Cevovodi, i ostali profili (npr, sa otvorenom šava ili zavarene, broadsvords ili zatvorene na sličan način), od gvožđa ili čelika:	3,552,532	5,797,400	2,244,869	63.2

Struktura izvoza

Grupa prehrambenih proizvoda - Uvozna roba uključene u ovu grupu proizvoda je 24,3 % od ukupnog uvoza na Kosovu, dostiže vrijednost od 616 miliona evra, što je povećanje od 5,5%.

Uvozeni poljoprivredno-prehrambeni proizvodi kategorija su: cigarete, voda, uključujući mineralne vode i gazirane vode, mesa i jestivih otpadaka, keksa, šećera i slično.

Grupa industrijskih neprehrambenih proizvoda - je iznos od 1.922.1 miliona / € 75,7 % učešće u ukupnom uvozu, što porastao za 3 % u odnosu na prošlu godinu.

Ali, kao posebni proizvodi koji se uvoze na Kosovu su: naftna ulja, auto- automobila i drugih prevoznih sredstava, šipke od gvožđa ili čelika (šipke), lekove, cementa idr.

Tabela 11: Top 10 uvoznih proizvoda na nivo opštih proizvoda (HS – 6)

Kodeks robe	Imenovanje proizvoda	2013	2014	Razlika	↑↓%
271019	Srednje ulje:	270,116,577	255,890,258	-14,226,319	-5.3
240220	Cigareta koja sadrži duvan:	60,070,906	57,996,491	-2,074,415	-3.5
870332	Autokola zapremine cilindra preko 1500 cm3, ali ne preko 2500 cm3 :	52,282,037	55,975,317	3,693,280	7.1
721420	Nepovezane čelične šipke, kovani, sadrže udubljenja, rebra, žljebovima ili drugim deformacijama dobijenim u procesu valjanja ili posle valjanja	73,549,563	53,994,659	-19,554,904	-26.6
271600	Električna energija	28,447,948	45,823,382	17,375,433	61.1
271012	Laka ulja i pripremanje:	51,547,538	45,362,471	-6,185,067	-12.0
300490	Medikamenti, dozirani za maloprodaju	30,313,958	35,184,811	4,870,853	16.1
220210	Voda, uključujući mineralnu vodu i gaziranu vodu sa dodatkom šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromatizaciju	30,744,817	34,518,425	3,773,608	12.3
252329	Portland cement:	38,968,762	34,271,143	-4,697,618	-12.1
020714	Unutrašnje sečenje, zamrznuti	33,462,557	33,635,467	172,910	0.5

Tabela 12: Uvozi prema sekcijama za 2013 – 2014 godine (u vrednosti. 000€)

Sekcije prema usklađenog sistema (HS)	2013	2014	Razlika	↓↑%, 2014/13
<i>Ukupno</i>	<i>2,449,064</i>	<i>2,538,232</i>	<i>89,168</i>	<i>3.6</i>
Živa stoka, stocni proizvodi	105,769	115,340	9,571	9.0
Biljni proizvodi	124,349	133,060	8,710	7.0
Ulja i masti	25,670	24,912	-758	-3.0
Prerađena hrana, pica, alkoholna pica i duvan	327,916	342,739	14,823	4.5
Mineralni proizvodi	481,288	467,781	-13,507	-2.8
Industrijski hemijski proizvodi	190,264	195,607	5,344	2.8
Plastika,guma i srodni artikli	148,148	147,861	-287	-0.2
Koža i proizvodi od kože	4,899	7,249	2,350	48.0
Drvo i proizvodi od drveta	52,809	55,112	2,302	4.4
Hartija i artikli od hartije	38,752	38,786	34	0.1
Tekstil i tekstilni proizvodi	87,616	120,236	32,620	37.2
Obuca	23,956	28,952	4,996	20.9
Proizvodi od kamena,gljine, keramike i stakla	96,772	100,279	3,508	3.6
Biseri, drago kamenje, opl.metali itd.	1,956	1,813	-143	-7.3
Bazicni metali i metalni proizvodi	247,173	227,929	-19,244	-7.8
Pogonske mašine i ure_aji, meh. I el..	256,816	286,347	29,531	11.5
Transportna sredstva	135,482	140,876	5,394	4.0
Opticki i lekarski instr.fotog.,muzic. In. ltd.	25,999	29,372	3,373	13.0
Oružje i municije	1,158	521	-637	-55.0
Razni proizvedeni artikli	70,312	70,465	153	0.2
Umetnicka dela	1,959	2,993	1,034	52.8

Tabela.13:Izvozi prema seksije za 2013 – 2014 godine (uvrednosti . 000€)

Seksije prema usklađenog sistema (HS)	2013	2014	Razlika	↓↑%, 2014/13
Ukupno	293,842	324,554	30,711	10.5
Živa stoka, stocni proizvodi	156	309	153	98.4
Biljni proizvodi	15,408	18,550	3,141	20.4
Ulja i masti	46	19	-26	-57.6
Prerađena hrana, pica, alkoholna pica i duvan	19,337	20,494	1,157	6.0
Mineralni proizvodi	48,352	44,704	-3,647	-7.5
Industrijski hemijski proizvodi	1,739	2,608	869	50.0
Plastika,guma i srodni artikli	18,205	16,274	-1,931	-10.6
Koža i proizvodi od kože	11,691	11,365	-326	-2.8
Drvo i proizvodi od drveta	2,134	2,720	586	27.4
Hartija i artikli od hartije	1,751	2,494	742	42.4
Tekstil i tekstilni proizvodi	12,751	14,690	1,940	15.2
Obuca	651	1,777	1,127	173.2
Proizvodi od kamena,gljine, keramike i stakla	1,195	2,927	1,732	145.0
Biseri, drago kamenje, opl.metali itd.	113	10	-103	-91.3
Bazicni metali i metalni proizvodi	143,911	167,376	23,465	16.3
Pogonske mašine i ure_aji, meh. I el..	12,590	13,380	791	6.3
Transportna sredstva	512	941	429	83.7
Opticki i lekarski instr.fotog.,muzic. in. itd.	562	299	-263	-46.8
Oružje i municije	0	0	0	#DIV/0!
Razni proizvedeni artikli	2,613	3,559	946	36.2
Umetnicka dela	127	58	-69	-54.3